

NOTAT

- magasin om demokrati og Europa

Cecilia Malmström

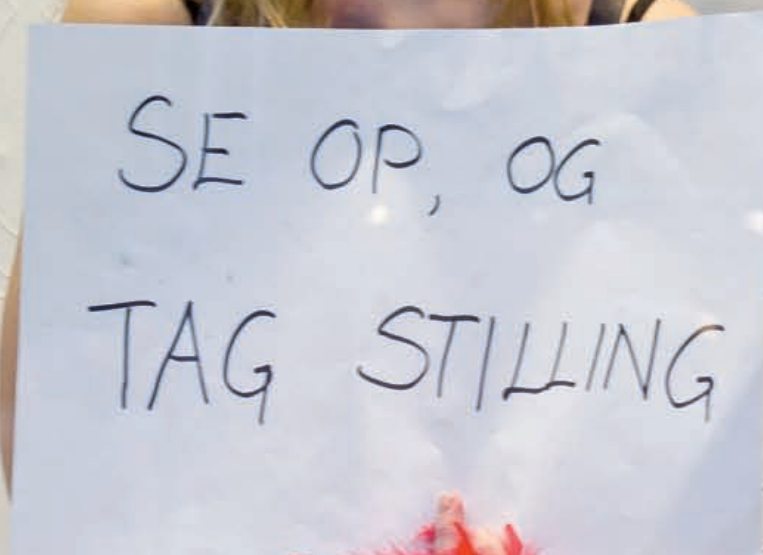
Britta Thomsen

Line Barfoed

Trine Korsby Mygind

HopeNow

Center mod
Menneskehandel

**Kan
MENNESKEHANDEL
bekæmpes uden EU?**

Indhold

- 4 Rumænske kvinder til danske mænd
- 5 Prisen på sex
- 5 18.000 kr. for en nyre
- 6 Danske tiltag mod menneskehandel
- 7 Bager i papkasse-hule forsvundet
- 8 Cecilie Malmström
- 9 EU og det danske forbehold
- 10 Line Barfod vs. Britta Thomsen
- 12 Organtyveri
- 13 Set fra Istedgade
- 14 Rumænske MEP'ere om menneskehandel
- 14 Skovmands Notater
- 15 Bagmænd set fra gaden
- 16 Prinsesserne på Hotel Conrad

Leder:

Kan menneskehandel bekæmpes – uden EU?

MENNESKEHANDEL er en følge af uligheden i den verden, vi bor i. Uligheden får fattige mennesker til at drømme om de let tjente penge i en glitrende verden. Nogle drager af sted over ørknør og have og ender med at blive skyllet op på en sydspansk strand. Andre lader sig lokke og betaler mellemænd eller menneskehandlere, hvorefter de sidder i saksen.

Det er ikke nyt, at mennesker udnytter hinanden, men fænomenet vokser med globaliseringen og dens billige flybilletter, internettet, hurtige kapitaloverførsler og de mange immigrantsamfund. Globaliseringen skaber en rigere verden på tværs af alle kriser, men dens bagside er – blandt andet – menneskehandel.

SELVFØLGELIG kan man bekæmpe menneskehandel i Danmark uden EU. Spørgsmålet er blot, om vi gør det lige så godt. Faktum er, at Danmark i dag rent lovgivningsmæssigt har kørt et parallelløb, så vi i dag har en lovgivning, der svarer til den, EU indførte sidste år.

Begge bygger på to internationale aftaler om bekæmpelse af menneskehandel: FNs Palermo-protokol og Europarådets konvention. Et af de problemer, vi har haft i Danmark, er, at vi i årene under Fogh- og Løkke-regeringerne har haft en markant ulyst til at leve op til mange af konventionerne.

Det er ikke mindst Enhedslistens Line Barfod, der har rejst diskussionen med en artikel i Ny Agenda. I det dobbeltinterview, vi bringer inde i bladet, taler hun om de ting, de danske myndigheder *burde* gøre for at overholde konventionerne, men ikke gør. Men hvor meget bedre ville det have været, hvis Danmark ikke havde haft retsforbeholdet og derfor var undergivet Kommissionens og EU-Domstolens kontrol? Læs interviewet og døm selv.

MÅSKE man snarere burde erkende, at når det gælder menneskehandel, så trumfer virkeligheden enhver diskussion for eller imod det danske forbehold. Vi kan forsøge at bekæmpe fænomenet, men fjerne det vil ingen kunne, før vi en dag har skabt lighed i verden.

I virkeligheden handler bekæmpelse da også først og fremmest om at identificere og hjælpe ofre. Det, vi gør i dag gennem Socialstyrelsens Center mod Menneskehandel, er først og fremmest at give dem lidt fred og hvile og en ny start på et spinkelt grundlag, når vi sender dem hjem.

Men hjælpen forudsætter, at vi identificerer ofre. "Vi" er først og fremmest de myndigheder fra skat, politi osv., der får fært af, at der vist *kan* være tale om menneskehandel. Men det er også os andre, der risikerer at gå blinde gennem verden uden at se, at globaliseringens skyggesider også er her. oaa

Skuespillere optræder som handlede kvinder.

Forsidebilledet er taget på Strøget i København, hvor organisationen NewLives sammen med Reden International har lånt vinduerne i modeforretningen Deres.

Foto: Ki Saenger.

Humaniora, Københavns Universitet Amager (Foto: Københavns Universitet)

Handlede kvinder gjorde rent blandt humanister

Gæld for at blive smuglet til Danmark: 225.000 danske kroner.
Leje af dansk sygesikringsbevis: 3.000 kroner pr. måned.

AF STAFFAN DAHLLÖF

Ni rengøringsassistenter blev anholdt på universitet ved en politiaktion i marts i år. Fire af dem blev sigtet for falsk identitet, ulovligt ophold i Danmark og ulovligt arbejde.

To af de sigtede fik efterfølgende status som ofre for menneskehandel, fortæller 3F's Fagbladet, som har dækket sagen i en prisbelønnet artikelserie, "Den beskidte rengøring".

For kvinderne blev deres officielle status som offer på ingen måde en entrebillet til det danske samfund. Men de fik en ret til at blive i Danmark i 100 dage med tilbud om krisehjælp og juridisk bistand.

Sagen illustrerer, hvordan grænserne mellem forskellige former for udnyttelse flyder sammen.

Sårbar situation

»De to kvinder var i en meget sårbar situation både i hjemlandet og her i Danmark, hvor de var handlet til prostitution.

De anså et arbejde i rengøringsbranchen for at være en mere værdig måde at betale deres gæld af til bagmændene og var derfor lette at udnytte«, siger konsulent ved Center Mod Menneskehandel Martine Grasso til Fagbladet 3F. Den ene af kvinderne betalte 3.000 kroner om måneden for at leje en anden persons sygesikringsbevis for at få rengøringsarbejdet. Den anden kvinde oplyste, at hun betalte halvdelen af sin løn – plus feriepenge – for leje af sit sygesikringsbevis.

De to arbejdede for firmaet Forenede Service, som universitet har udliciteret rengøringsarbejdet til på – af alle steder – det humanistiske fakultet.

Stigende tvangsarbejde i Danmark

19 handlet til husarbejde, rengøring m.v. i år.

Antallet af personer, der handles til tvangsarbejde i Danmark, er stigende. Mindst 196 voksne og 6 børn er blevet handlet i eller til Danmark siden 2009. Alene i år er 19 handlet til husarbejde, rengøring m.v. i Danmark.

I Danmark har Socialstyrelsens Center mod Menneskehandel noteret i alt 201 ofre for menneskehandel siden 2009, med en svag øgning for hvert år.

Af de 201 var 182 udnyttede til prostitution, og 19 til tvangsarbejde og af dem 8 til rengøring og 7 til husarbejde. Alene i år er 16 personer vurderet handlet til tvangsarbejde (til og med den 5. november). Dele af øgningen kan, i følge Center mod Menneskehandel forklares med øget opmærksomhed og indrapportering.

Af de 201 handlede til Danmark siden 2009 kom 69 fra Nigeria, 30 fra Thailand, 18 fra Rumænien og 12 fra Uganda. De resterende kom fra 35 forskellige lande.

Millioner af mennesker handlet på verdensplan

21 millioner mennesker arbejder under tvang. 2,5 millioner handles hvert år, vurderer FN-organisationer.

Menneskehandel eller moderne slaveri er en forbrydelse, hvor kun de opdagede tilfælde er helt sikre. Der er også en stor usikkerhed om, hvor grænsen går mellem for eksempel grov udnyttelse, tvangsarbejde og slaveri. Men i følge UNODC, FN's narkotika og kriminalitetskontor, handles 2,5 millioner mennesker om året, og halvdelen af dem er børn.

I alt arbejder tæt på 21 millioner mennesker under tvang, fremgår det af en vurdering i juni i år fra en anden FN-

organisation, Den internationale arbejdsorganisation ILO. Af dem arbejder 68 procent i landbrug, byggeri, produktion og husholdningsarbejde, og 22 procent i tvunget prostitution.

De forskellige former for udnyttelse kan overlape hinanden.

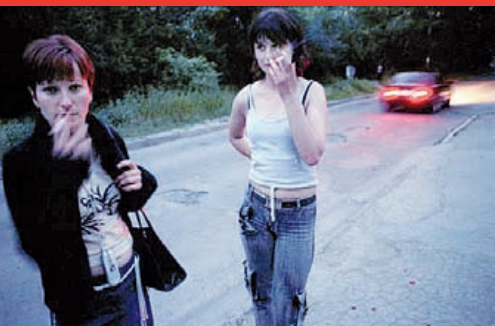
Europa

Der findes endnu ikke nogen samlet og sammenlignelig europæisk statistik. Men ifølge EU-Kommissionen er prostitution

den altdominerende faktor bag menneskehandlen i Europa:

74 procent af de registrerede er handlet med henblik på seksuel udnyttelse. 79 procent af de handlede er kvinder, hvoraf 12 procent piger under 18 år. De fleste ofre kommer fra andre EU-lande, primært Rumænien, Bulgarien, Polen og Ungarn.

Blandt lande uden for EU dominerer handlede fra Nigeria, Vietnam, Ukraine, Rusland og Kina.

Rumænske kvinder sælges til danske mænd

Da Rumænien i 2007 blev medlem af EU, var det med et håb om at løfte befolkningen ud af fattigdom. I dag er landet storleverandør af handlede kvinder til resten af Europa.

AF TANJA B. ITENOV

Også i Danmark er kvinder fra Østeuropa blevet synlige i gadebilledet, og i statistikkerne udgør rumænske kvinder en stigende andel af de kvinder, der mere eller mindre frivilligt har valgt prostitution som en vej ud af fattigdom.

Men hvorfor netop rumænske kvinder? Det skyldes blandt andet fattigdom og ønsket om et bedre liv, mener antropolog og Ph.d. stipendiat Trine Mygind Korsby fra Københavns Universitet, der forsker i menneskehandel i Rumænien og Italien.

»Rumænien er et fattigt land, og der er virkelig høj arbejdsløshed. Og selvom man har en god uddannelse og et job, er det ikke altid nok til at kunne få tilværelsen til at hænge sammen i Rumænien. En skolelærer tjener f.eks. mindre end 200 euro om måneden. Og derfor bliver det nødvendigt for mange at forlade Rumænien«, siger hun.

Drømmen om et bedre liv

Rumænien ligger i bunden af EU's fattigdomsstatistik. Da det gamle østblokland kom ind i EU i 2007, skabte det hos mange en drøm om et bedre liv, men for størstedelen af befolkningen er drømmen endnu ikke blevet til virkelighed.

Med Rumæniens åbning mod resten af Europa efter 1989 er der opstået en helt ny type pres i forhold til at skulle følge

med udviklingen i Europa og resten af verden, siger Trine Mygind Korsby – især for unge mennesker. Mærkevarer og andre forbrugsgoder viser, at man er med på beatet, og det er derfor noget, mange unge higer efter.

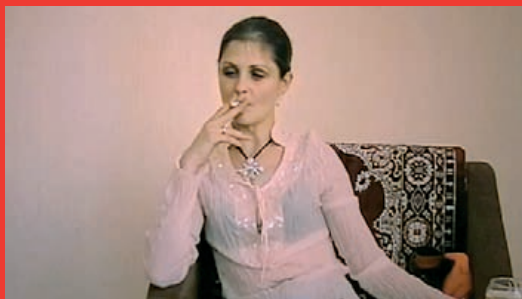
»Når man som ung kvinde eller mand sidder i Rumænien og via TV, internettet og andre medier ser, hvilke muligheder resten af Europa kan tilbyde, kan det virke som en rigtig god mulighed at rejse væk«, siger Trine Mygind Korsby.

Man skal heller ikke underkende effekten af succeshistorier fra hjemvendte migranter, og dem er der selvfølgelig en del af.

»Disse historier kan have stor vægt, når en ung person overvejer at forlade Rumænien«, siger Trine Mygind Korsby. De, der vender hjem med penge og suc-

Migration er kommet for at blive. Derfor bør man informere migranter om rettigheder, og om, hvad de realistisk kan forvente, fremfor at skræmme, siger Trine Mygind Korsby.

ces, kan have haft alle mulige forskellige typer arbejde, herunder også prostitution.

EU-perspektivet

EU har fokus på menneskehandel og sætter mange store projekter i søen for at forebygge og bekæmpe problemet.

Trine Mygind Korsby mener, at det er vigtigt med en indsats på flere niveauer: »Det er meget centralt, at der er samspil mellem større initiativer og små græs-rodtiltag, og både tiltag på europæisk eller internationalt niveau og mindre nationale projekter er helt nødvendige elementer. Men samtidig er der desværre også eksempler på store, generelle projekter, som slår fejl, fordi de netop er alt

for generelle. Jeg tror på lokale løsninger med forståelse for den regionale kontekst«.

Forebyggelseskampagner er også væsentlige i forhold til menneskehandel. Men man skal undgå at kampagnerne bliver "anti-migrations-kampagner". »Man bør hellere bruge ressourcerne på at give migranterne den rigtige information om deres rettigheder, og hvad de kan forvente, i stedet for at prøve at skræmme dem fra overhovedet at migrere«.

»Folk, der vil migrere, gør det højst sandsynligt uanset hvad«, slutter Trine Mygind Korsby. ♦

PRICE OF SEX

En af de personer, der har størst kendskab til handel med østeuropæiske kvinder, er dokumentarfilmskaberen Mimi Chakarova. Hun er født i Bulgarien, men flyttede med sine forældre til Baltimore, USA, da hun var tolv.

I de sidste 7-8 år har hun rejst og filmet i Bulgarien, Rumænien og Moldova. Resultatet er blevet to film om "Prisen på sex" (den ene fra Moldova, den anden generel), en film om sexsalg i Dubai kaldet "Dubai: Night Secrets" og "Vika's Story".

I et interview med det amerikanske The Crime Report bliver hun spurgt, hvad det er, der driver kvinder i kløerne på menneskehandlere.

Svaret lyder:

»Desperation. Hvis dit valg er enten at sulte, hvor du er, eller forlade din landsby eller din by og søge arbejde i udlandet, ville du nok også tage af sted. Menneskehandlere slår ned på de mest desperate og sårbare, fordi der ikke er nogen, der vil lede efter dem, når de bliver solgt til prostitution. Systemet er hensynsløst, og hvad der er endnu mere fortvivlende er, at udbuddet af kvinder er overvældende. Der er ingen mangel, når det gælder mennesker, der ønsker sig et bedre liv og er villig til at tage en chance«.

18.000 kr. for en nyre

Manden herover fik 3.000 dollars (ca. 18.000 kr.) for sin ene nyre. Andrei, som han hedder, er en af to moldaviske mænd,

Andrei. Fra filmen "Kidney on Ice".

der skildres i filmen "Kidney on Ice" af den danske dokumentarist Anja Dalhoff.

»Jeg har aldrig haft så mange penge, så til sidst sagde jeg ja«, siger han i filmen. Pengene skulle han bruge til at betale for sin hustrus hospitalsophold. Hun døde imidlertid kort tid efter.

Ifølge Anja Dalhoff går organtrafikken især fra Østeuropa via bagmænd til patienter i Vesteuropa, Tyrkiet og Israel. ♦

Anja Dalhoff lavede filmen "Kidney on Ice" i 2008. Året før havde hun lavet "Natasha Is Not For Sale" om menneskehandlede unge fra Moldova og "The Moon Is Black" om handel med prostituerede fra Nigeria.

Fra NewLives / Redens installation på Strøget i København i oktober.

Danske tiltag mod menneskehandel

Det store problem ligger i at få identificeret dem, der er ofre.

AF OLE AABENHUS

Det store problem for handlede personer, der kommer til Danmark, er, at de ikke altid vil kunne nyde godt af de ordninger, der er stillet op til støtte for dem.

Hvis de bliver taget uden at have papirerne i orden, bliver de ofte smidt ud af landet uden videre tjek, for det kræver lidt af en sjette sans at kunne se, at en person på falske papirer ikke bare er illegal, men også handlet. Men inden for prostitutionsmiljøerne er det nu sådan, at de, der bliver taget, skal til en samtale hos Center mod Menneskehandel.

Man kan sige, at Udlændingestyrelsen er "overbygningen". Hvis man bliver identificeret som handlet, kommer man ind under reglerne om bekæmpelse af menneskehandel. Det betyder i første omgang, at man får en udsættelse af sin hjemrejsefrist på 30 + 70 dage.

De første 30 dage er en "refleksionsperiode", så man kan hvile sig og komme til hæfterne. Hvis man samarbejder, så myndighederne kan fremskaffe de nødvendige rejsedokumenter og sætte en såkaldt

forberedt hjemsendelse i gang, kan man få yderligere 70 dages ophold i Danmark. (Perioden vil nu blive forlænget til 120 dage i alt, jfr. Enhedslistens aftale med regeringen i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, omtalt andetsteds i bladet).

Nogle er angst for at komme hjem. Det gælder ikke mindst nigerianske kvinder, der f.eks. kan være bange for trolddom – juju. Andre er angst for repressalier fra bagmænd, mod sig selv eller mod familien, men der er efterhånden flere, der tager imod tilbuddet, fortæller socialantropologen Gitte Tilia, koordinator på Center mod Menneskehandel under Socialstyrelsen.

Andre igen kan ikke se mulighederne. De har en helt anden dagsorden og vil ikke skuffe nogen derhjemme, betale deres bagmænd, tjene penge. Nogen har været af sted i 10-12 år. Nogen af dem, man træffer i Danmark, har haft et liv i Italien eller Spanien, hvor det er lettere at få opholdstilladelse, og nogle har børn dér.

Bistand

Mange af ofrene har brug for tandbehandling, sundhetstjek og for advokatbistand. Nogle har brug for psykologhjælp, men den slags tager tid, og de fleste vil

helst hjem hurtigt, når først de har taget beslutningen, forklarer Gitte Tilia. Men det vigtigste er nok, at de kommer på et krisecenter og kan hvile ud – uforstyrret – i hjemlige omgivelser.

Nogle får små kurser, mens de er her: I at lave regnskab, så de kan drive en bod, når de kommer hjem. Eller IT. Engelsk. Eller kunsten at flette hår og lave negle.

Og så får de penge med hjem, så de har en chance for at klare sig, måske leje en generator eller et sted til en lille butik. »For nogen betyder det, at de kan få en smule forspring i forhold til andre, og det er ikke uvæsentligt«, siger Gitte Tilia. »Nogle af dem, vi har sendt til Nigeria, går det godt for – i hvert fald foreløbig«.

Det, de får – eller kan få – er flg.:

- 150 US-dollars (ca. 900 kr.) til lomme-penge og daglige fornødenheder i tre måneder
- 900 \$ (ca. 5.400 kr.) til at bo for
- Betalt lægehjælp
- 3.000 \$ (ca. 18.000 kr.) til hjælp til uddannelse eller opstart af virksomhed.

Bagmænd

Hvad ved man om bagmændene på Center mod Menneskehandel? Nigerianerne har en "mama" her. Det er kvinder, der er

rykket op i systemet og normalt har 3-4 piger under sig. De større bagmænd sidder i Italien og Spanien. »Dem hører vi om fra Europa«, siger Gitte Tilia. Desuden er der et rekrutteringsnetværk i Nigeria.

Rumænerne har bagmændene med. De bor sammen med pigerne, og man ser dem i gadebilledet. Der er også albanere og serbere, der spiller rollen som bagmænd.

Og så er der et helt andet mønster: Der er mange østeuropæere, der arbejder rundt om i landet på massageklinikker. Dem er der ca. 700 af i Danmark i dag. Alene i Midt- og Nordjylland er der ca. 250, viser en opgørelse fra de pågældende regioner.

Landbrug, rengøring

Centret er meget opmærksom på, om der forekommer menneskehandel i andre sektorer end lige prostitution. Det er der (se statistikken side 3), men tilsyneladende i meget begrænset omfang.

Centret har fået lavet en undersøgelse i Den grønne sektor og fandt et enkelt eksempel på egentlig "menneskehandels-lignende forhold", men til gengæld mange, der ligger i gråzonen, f.eks. i forbindelse med praktikordninger inden for landbruget eller sæsonarbejde i gartnerier.

»Der har været eksempler på, at man kan henvende sig til et rekrutteringsfirma og betale sig til at få papir på, at man er landsbrugsuddannet... så man får den adgang til Vesten, der er så eftertragtet«, siger Gitte Tilia.

Samarbejde med Europol og IOM

Det fremgår af samtalen, at Center Mod Menneskehandel især samarbejder med to typer af internationale organisationer, nemlig EU og den internationale organisation for migration IOM.

»Det letter, at vi er i EU«, siger Gitte Tilia. »Vi arbejder rigtig meget sammen, både i uformelle netværk og i arbejdsgrupper under Kommissionen«.

Men i det praktiske er det især IOM, der er i sving. Det er IOM, der skaffer rejsedokumenter, sørger for transporten og laver aftaler med NGO'er og andre i hjemlandet.

Kriminalisering af sexkøb

Er der perspektiver i at kriminalisere sexkøb, sådan som man har det i Sverige? Det får man ikke noget klart svar på hos Center mod Menneskehandel. Men ingen vil benægte, at en del af de prostituerede i København tager til Sverige i weekenden for at tjene penge. Desuden er der ret mange nigerianske prostituerede i Stavanger – nogen siger 80 – selvom Norge også har forbud mod sexkøb. ♦

Bager i papkasse forsvundet

Sagen om bageren fra Fyn, der boede i en papkasse, skulle have været undersøgt for menneskehandel. Men pludselig var manden forsvundet.

Under en landsdækkende kontrolaktion den 5. oktober i år opdager Skat en mand, der bor i en hule af papkasser oven over et bageri på Fyn. 2.000 skattefolk har på det tidspunkt netop været på kursus i at identificere ofre for menneskehandel, så Skats kontrollør beslutter at gå videre med sagen til Center mod Menneskehandel.

Ifølge Fyens Stiftstidende var bageriet rømmet, da Skat trådte inden for sammen med politi og andre myndigheder. Men brødet var stadig varmt, og bollerne stod til hævnning.

På loftet over bageriet finder man en mand, der har gemt sig i en hule af papkasser. En anden springer ud gennem et tagvindue og ned i en gård.

Manden i papkasse-hulen var afghaner, og under afhøring fortæller han, at han levede af brød fra bageriet, og at han fik 200 kroner for at arbejde fra klokken to om natten til klokken otte næste morgen.

I hans kuffert lå der 10.400 kroner og et overførselsbilag til Afghanistan på 6.000 kroner.

Ifølge Center mod Menneskehandel blev spørgsmålet om menneskehandel aldrig undersøgt. Afghaneren valgte efter aktionen at søge om asyl. Derfor blev han sendt til Sandholmløjren, men han forsvandt undervejs, og myndighederne har ikke hørt fra ham siden. ♦

Hvorfor holder Euroen ikke?

Alle kan efterhånden se, at det går rivende galt, hvis ikke Euro-landene skifter kurs. Læs den meget aktuelle bog "EUROEN - hvorfor gik det galt, og hvordan kommer vi videre?"

Weekendavisen skrev:

"en lille bog, der er uomgængelig for dem, der vil forstå eurokrisen."

Bogen er skrevet af økonomien Jesper Jespersen og udgivet af Forlaget DEO. **En oplagt julegave til dig selv eller andre.**

124 sider, 160 kr. inkl. forsendelse

**Bestil på www.deo.dk,
info@deo.dk eller tlf. 70 26 36 66**

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

Det næste trin: Indgreb mod prostitutionen

Uden efterspørgsel ikke noget udbud, siger EU-kommissær Cecilia Malmström i et interview med NOTAT. Hun ser en stigende forståelse for forbud mod købesex i EU.

Juni 2012: Cecilia Malmström fremlægger EU's nye strategi mod menneskehandel.

AF STAFFAN DAHLLÖF

Frankrig er begyndt at interessere sig for kriminalisering af sexkøbskunder. Et lovforslag ligger til behandling i den franske nationalforsamling, og Frankrigs minister for kvinders rettigheder Najat Vallaud-Belkacem besøgte for nylig Sverige for at høre om det svenske 1999-forbud mod købesex. Den franske minister sagde, at hun er blevet styrket i sin holdning af besøget:

»Da den svenske lov (om kriminalisering af de prostitueredes kunder) blev vedtaget, var 70 procent af befolkningen modstandere. Kun et par år senere var der et stort positivt flertal for loven. Der findes prostitution i Sverige, men i mindre omfang end i nabolandene, og menneskehandlen er mindre omfattende. Det er interessante tal, som vi kan lære af.«

Den svenske EU-kommissær Cecilia Malmström ser den franske ministers udtalelser som vand på egen mølle.

” Jeg mener stadig, at man må holde det forhold, at mennesker er underbetalt og har dårlige arbejdsbetingelser – hvilket er frygteligt – ude fra det, at mennesker forhandles og smugles.

Begrænse efterspørgslen

I et interview med NOTAT siger hun: »Der er en helt anden stemning end for 10-15 år siden, da den svenske lovgivning blev set på som helt ekstrem. Det er ikke sådan, at man kan tale om fuld accept af

den svenske ordning i det øvrige Europa, absolut ikke. Men den er ikke automatisk forkastet. Det er noget, som interesserer – blandt andet i Estland og i Frankrig.«

»Jeg tror, at alle indser, at vi bliver nødt til at gribe ind over for efterspørgslen, for uden efterspørgsel ikke noget udbud. Det fik vi skrevet ind i direktivet sidste år.

Og i strategien fra i sommer afsætter vi penge til forskning, der skal undersøge forskellige måder at begrænse prostitution på og til formidling af resultaterne. Men det er klart, at Kommissionen ikke kan anbefale den ene eller den anden form for lovgivning.«

” Om kriminalisering af købesex:
Jeg tror, at alle indser, at vi bliver nødt til at gribe ind over for efterspørgslen.

Det kunne I vel, hvis I ville?

»Jo, det skulle vi vel kunne... men det ville blive dømt ude, sådan som den politiske situation ser ud nu. Desuden har vi ikke den kompetence på EU-niveau. Det sker jo heller ikke uden debat i Frankrig, hvor ikke kun konservative protesterer imod lovforslaget. Tusindvis af prostituerede har sagt "Ta' ikke vores arbejde fra os"«.

Udnyttelse – og slaveri

Fagbevægelsen ville gerne være meget mere aktiv med at skride ind mod menneskehandel på arbejdspladserne i langt større omfang. Men her føler man sig bagbundet af EU-domstolens begrænsninger af konfliktretten.

Har Cecilia Malmström en mening om det? Det er kun delvis hendes bord. Sager

om østeuropæiske firmaer, der sender folk til Vesteuropa under udstationeringsdirektivet, hører ind under hendes ungarske kollega László Andor.

Derimod hører sæsonarbejde under Cecilia Malmström – og hun mener bl.a., at der finder en meget stor udnyttelse sted inden for landbruget.

»Vi sidder i samme korridor og taler med hinanden hele tiden, men vi har ikke etableret en fælles strategi. Dette er stadig ganske separate spørgsmål, siger hun.

Kan du forestille dig, at arbejdsmarkeds-spørgsmål kommer med i den kommende vurdering af strategien mod menneskehandel, som er omtalt i strategiplanen?

»Jeg mener stadig, at man må holde det forhold, at mennesker er underbetalt og har dårlige arbejdsbetingelser – hvilket er frygteligt – ude fra det, at mennesker forhandles og smugles.

Det er to forskellige kategorier af forbrydelser. Det kan godt nok være vanskeligt med den helt nøjagtige forskel, men jeg ønsker ikke at blande arbejdsretslige spørgsmål sammen med menneskehandel. Det tror jeg ikke ville være til gavn for nogle af ofrene«, siger Cecilia Malmström.

” Jo, man skammer sig, men man prøver ikke på at skjule, at det er serbiske piger, som havner i klørerne på sexslaveriet.

En succeshistorie

For hende har arbejdet mod menneskehandel været noget af en succeshistorie.

»Fra start har der været en positiv

stemning og en stor medieinteresse. Det kan jeg også mærke, når jeg træffer unge. Jeg får altid spørgsmål om dette her. Det er et emne, hvor det er let at identificere sig med ofrene – om ofrene så er unge kvinder, børn eller middelalderlige hvide mænd».

En anden politisk situation for dig end ved asyl- og migrationsspørgsmål?

»Ja, det har været mindre kontroversielt. Der er jo ingen, som er imod det, vi laver. Jeg er kommet meget i Serbien og i Kosovo og kan mærke, hvordan man dér løfter et tabu.

En indenrigsminister tager ud til landsbyerne og støtter med betragtelige beløb. Røde Kors tager rundt og taler med piger. Man skammer sig ikke... jo, man skammer sig, men man prøver ikke på at skjule, at det er serbiske piger, som havner i kløerne på sexslaveriet.

For ti år siden var holdningen, at det sker ikke for os».

Palermo-protokollen

EU og Danmark bruger begge den såkaldte Palermo-protokol som grundlæggende definition af, hvad menneskehandel er. Protokollen er en FN-aftale om at bekæmpe menneskehandel indgået i Palermo 2000 og undertegnet af 117 lande.

Menneskehandel defineres som det forhold, at en person

- rekrutteres, transporteres, overføres, skjules eller modtages
- ved hjælp af trusler, tvang, bortførelse, bedrageri, magtmissbrug, udnyttelse af en sårbar stilling
- eller ved, at der ydes eller modtages betaling eller fordele for at opnå samtykke fra en person, der har myndighed over en anden person
- og det sker med det formål at udnytte vedkommende.

Udnyttelsen skal omfatte udnyttelse af en andens prostitution eller andre former for seksuelle tjenester, tvangsarbejde, slaveri eller fjernelse af organer.

Europarådets Konvention

Palermo-protokollen blev i 2005 efterfulgt regionalt af Europarådets (ikke et EU-organ) konvention om menneskehandel, undertegnet af 43 lande.

Konventionen anvender samme definition på menneskehandel som Palermo-protokollen, men har fokus på beskyttelse af ofrene. Den fremhæver, at ingen ofre må udsættes for diskrimination i forbindelse med deres adgang til beskyttelsesforanstaltninger.

Danmark på vej ud af EU's politisamarbejde

Danmark ryger ud af politisamarbejdet Europol, hvis ikke det retslige forbehold laves om. EU-kommissær Malmström siger til NOTAT, at hun venter på besked om den danske strategi.

AF STAFFAN DAHLLÖF

25 EU-lande blev i 2011 enige om et direktiv – en fælles lov, som bl.a. fortæller, hvordan menneskehandel skal defineres og straffes.

Storbritannien stod sammen med Danmark på sidelinjen, men briterne har siden hægtet sig på de øvrige 25's beslutning – og det samme har Danmark gjort, men på sin egen copy-paste-måde.

En dansk lovændring med ganske de samme strafferammer som i direktivet blev nemlig vedtaget af Folketinget i foråret 2012.

I realiteten overhalede Danmark de øvrige 26 lande indenom. Loven gælder allerede, men EU-direktivet træder først i kraft i april 2013.

” Spørgsmål om Europol må jeg henvise til justitsministeren.

Nicolai Wammen, Europaminister.

Ud af Europol

Den ansvarlige kommissær Cecilia Malmström har ikke noget at udsætte på København i denne sag. »Danskerne har været vældigt konstruktive«, siger hun.

»Jeg tror, at med det danske forbehold er der ikke så meget mere, man kan gøre her og nu. Men på et tidspunkt vil der opstå detaljer i lovens gennemførelse«.

En sådan detalje er den danske deltagelse i Europol, det fælles politisamarbejde, som næste år skal gøres til en fuldtonet EU-institution styret af en forordning, der beslutes med kvalificeret flertal. Europol er i dag styret af en konvention – dvs. en mellemstatslig aftale vedtaget i enstemmighed og – i dansk sammenhæng – bekræftet af Folketinget.

Men sådan som det retslige forbehold er udformet, kan Danmark hverken deltage i, eller omfattes af, en flertalsbeslutning om nye regler for Europol.

Ingen dansk strategi

En lille forsmag på, hvad det indebærer, kan komme allerede den 6.-7. december, når EU's justitsministre skal holde en første orienterende debat om det fremtidige politisamarbejde.

” Danskerne må gøre deres holdning klar. Der har været lidt forskellig tale..

Cecilia Malmström, Kommissær.

Hvordan Europol skal styres, vil blive et skæringspunkt for det danske retsforbehold, konstaterer kommissæren Cecilia Malmström:

»Ja, det kan blive problematisk. Det er et praktisk spørgsmål, og danskerne har ikke rigtig fremlagt en strategi endnu. Vi er i gang og taler med briterne om det samme og de har en helt anden tilgang. Danskerne må gøre deres holdning klar. Der har været lidt forskellig tale, om man vil have en folkeafstemning eller ej. Det må danskerne finde ud af«.

” Sådan som det retslige forbehold er udformet kan Danmark hverken deltage i, eller omfattes af, en flertalsbeslutning om nye regler for Europol.

Wammen melder pas

Men ifølge Europaminister Nicolai Wammen er en dansk afklaring ikke noget, der haster.

»Spørgsmål om Europol må jeg henvise til justitsministeren. På et eller andet tidspunkt skal danskerne spørges om deres holdning til forsvarsforbeholdet og det retlige forbehold, men det har vi ikke planer om at gøre foreløbig«, siger Nicolai Wammen.

Cecilia Malmström svarer næsten lige så diplomatisk: »Der er selvfølgelig en masse indenrigspolitiske aspekter i den sag, som vi i Kommissionen ikke har nogen synspunkter på, men det er klart, at vi gerne vil have danskerne med i arbejdet«.

Kan menneskehandel bekæmpes – uden EU?

Ja, mener Line Barfod (EL), for vi er under samme FN-regler som det øvrige EU. Nej, mener Britta Thomsen (S), for EU sikrer bedre kontrol. Læs interviewet herunder og døm selv.

AF OLE AABENHUS

Vi sidder i en kælderrestaurant på Gråbrødretorv – Line Barfod fra Enhedslisten, Socialdemokraten og EU-parlamentariker Britta Thomsen og jeg. Jeg har indkaldt til dobbeltinterview i anledning af, at Line Barfod i en artikel i Ny Agenda har hævdet, at retsforbeholdet ikke er nogen hindring for Danmarks bekæmpelse af menneskehandel. Menneskehandel kan udmærket bekæmpes uden EU.

Line Barfod: »Vi er med i rigtig mange internationale samarbejder mod menneskehandel – FN, OECD, Nordisk Råd og Baltisk Råd. Europarådet laver et rigtig vigtigt arbejde for at sikre menneskerettigheder. Derudover er der behov for samarbejde mellem de konkrete lande, hvor man har en sag på tværs af grænser – Danmark/Letland, Danmark/Rumænien.

Det store problem er, at vi ikke identificerer og anerkender de handlede, vi

finder, som ofre. Det kræver, at man uddanner myndighederne bedre. Det er man i gang med i baltisk sammenhæng og i hele Østersøområdet«.

Opererer i 7 lande

Britta Thomsen er uenig i, at man kan nøjes med land-til-land aftaler. International kriminalitet skal bekæmpes internationalt.

Britta Thomsen: »Vi havde lederen af Europol i Parlamentet for at forklare, hvordan det her foregår. F.eks. fortalte han, at en bagmand, der sad i et fængsel i Bulgarien, samtidig kunne operere i syv andre europæiske lande. Det er ikke nok at operere land-til-land. Det er alle europæiske lande, der er involveret i det her. Derfor er det nødvendigt, man arbejder sammen.

Det er også en ny form for kriminalitet. Som britisk politi har forklaret os i Bruxelles: Vi forsøger at klæde vores lufthavnspoliti og vores grænsepoliti på, så de kan se, så snart der kommer én, der er handlet. Men bagmændene finder konstant på noget nyt«.

»Derfor har vi brug for at udveksle

erfaringer hele tiden. Til det formål har EU oprettet en koordinator for indsatsen mod menneskehandel. Og nu har vi så lavet en strategi for 2012-16, der dels handler om en bedre indsats og bedre rettigheder for ofre«.

Samarbejde om viden

Men er det ikke noget tilsvarende, Line Barfod var inde på, da hun talte om Østersø-samarbejdet, spørger jeg.

Britta Thomsen: »Jo, men vi kan bare ikke komme med i EU-sammenhængen. Vi kommer ikke til at bidrage til den forskningsbaserede rapport, som Kommissionen nu sætter i gang. Vi kommer ikke med i inderkredsen, og vi får ikke den fornødne viden. Det synes jeg er problematisk«.

” Hvis man tænker sig en person, der er anerkendt som offer for menneskehandel i Danmark, men bliver standset i et S-tog med falske papirer, så kommer man i fængsel – det kan jeg da læse i avisen. Det gør man ikke i EU.

Britta Thomsen

Britta Thomsen, socialdemokratisk medlem af EU-Parlamentet siden 2004

»Det er da tåbeligt af EU, hvis de ikke vil have os med«, mener Line Barfod.

»– nøjagtigt ligesom vi er med i Østersø-samarbejdet, det nordiske, Europarådet og OECD-samarbejdet, der i flere år har haft en koordinator, der laver forskningsbaserede rapporter, som vi er med i«.

På nogle områder ser Line Barfod EU som en direkte hindring for indsatsen mod menneskehandel. F.eks. er en af de bedste måder at stoppe menneskehandel på arbejdsmarkedet at lade fagforenin-

Line Barfod, advokat, medlem af Folketinget for Enhedslisten 2001-11.

gerne kontrollere, om der er ordentlige vilkår på arbejdspladser med udlændinge. Men en række domme (Laval, Viking osv.) lægger hindringer i vejen for det.

” De bliver straffet, men de må ikke straffes... Vi gør en række ting i Danmark, som vi ikke må.

Line Barfod

Bedre sikring af ofre i EU?

Hvad er det så for rettigheder, EU-lovgivningen giver ofre, men som vi ikke har i dansk lovgivning på grund af retsforbeholdet, spørger jeg Britta Thomsen.

Hun lægger vægt på EU-direktivets krav om, at man så vidt muligt skal undgå at sende ofre retur til deres hjemland, fordi de så ofte bare bliver genhandlet.

Line Barfod er enig i, at man skal hjælpe ofre. Men problemet i Danmark i dag er, at myndighederne slet ikke får identificeret de mulige ofre. »Man siger bare: Her er en, der er illegal! Derefter bliver personen sat i fængsel og sendt ud af landet i løbet af tre dage«.

Burde man så ikke følge EU for ofrenes skyld, spørger jeg? Nej, mener Line Barfod:

»De regler, der ligger i EU-direktivet, findes også i FN's Palermo-protokol og

i Europarådskonventionen. Hvis man ville, kunne vi sagtens lave en langt, langt bedre beskyttelse af ofrene herhjemme«.

»Det er jo ikke rigtigt«, siger Britta Thomsen. »Hvis man tænker sig en person, der er anerkendt som offer for menneskehandel i Danmark, men bliver standset i et S-tog med falske papirer, så kommer man i fængsel – det kan jeg da læse i avisen. Det gør man ikke i EU.

Det står tydeligt og klart i direktivet, at hvis man bliver taget i forbindelse med ”anden kriminalitet” – ulovligt ophold, falske papirer osv., som hænger sammen med det, at man er handlet – så må man ikke straffes i EU. Men det må man godt i Danmark«.

Line Barfod: »Nej, det må man ikke! De bliver straffet, men de må ikke straffes. I henhold til FN's Palermo-protokol, så må man ikke. Men man gør det i Danmark alligevel. Det er ligesom de børn, der kom som asylansøgere, dem satte man også i fængsel. Altså, vi gør en række ting i Danmark, som vi ikke må«.

Danmark overtræder altså konventionerne, spørger jeg? Ja, mener de begge.

Men Line Barfod tilføjer, at det væsentlige er at få en holdningsændring fra politisk hold. Og at uddanne de politifolk og andre, der rent faktisk møder de handlede – Arbejdstilsynet, Skat osv. Den slags er man godt i gang med i Østersøsamarbejdet.

»En af de nye trends, de fandt, var, at flere og flere giftede sig med thai-kvinder – ikke for at få thai-kvinderne til landet, men fordi så kunne de få adgang til deres børn og bruge dem til pædofili«, fortæller hun.

Kontrol er bedre

Hvad nu, hvis Danmark rettede op på de problemer, Line Barfod taler om – ville vi så ikke kunne komme op på samme niveau som resten af EU – uden at ændre på forbeholdene, spørger jeg Britta Thomsen.

Nej, siger hun – det, Line Barfod taler om, er konventioner, der fungerer som en slags henstillinger, som Danmark jo tydeligvis kan lade være med at indføre. Det er ikke lovgivning på samme måde som i et EU-direktiv.

»Helt konkret står der jo ikke i Palermo-protokollen, at hvis man er identificeret som handlet og derefter bliver arresteret med falske papirer, så må man ikke sættes i fængsel. Men det står der i direktivet«.

Ny aftale: Bedre hjælp til ofre

Dagen efter interviewet med Line Barfod og Britta Thomsen indgik regeringen og Enhedslisten overraskende en ny aftale om menneskehandel.

Det viste sig den 10. november, at Enhedslisten som betaling for at indgå i finanslovsforliget havde fået en aftale i hus om bedre hjælp til ofre for menneskehandel.

Aftalen omfatter bl.a., at **Refleksionsperioden**, hvor den handlede kan opholde sig i Danmark og få ro, støtte og kortvarige uddannelser, der gør det lettere at vende hjem, udvides fra de nuværende 100 dage til 120 dage.

Efter hjemsendelse vil ofre for menneskehandel fremover kunne få hjælp til f.eks. bolig, opstart af mindre virksomhed eller uddannelse i 6 måneder – dvs. tre måneder længere end hidtil.

Samtidig skal ordningen i højere grad end hidtil imødekomme den enkeltes behov, og der skal f.eks. kunne gives støtte til skolepenge for offerets børn.

Efterspørgslen efter købesex skal reduceres gennem kampagner i 2013 og 2014.

Så specifik plejer man ikke at være i dansk lovgivning, anfører Line Barfod. »Men Palermo-protokollen burde selvfølgelig efterleves i Danmark. Og de danske domstole burde påse, at vi følger konventionerne. Det er vi bare ikke særlig gode til«.

Men ville vi være mere forpligtet til at følge FN-reglerne i Palermo-protokollen, hvis vi ikke havde retsforbeholdet?

Britta Thomsen: »Jo, det ville vi. Når man ikke følger direktiverne – og ikke har forbehold – kommer Kommissionen efter én. Den er jo vagthund, og det er Parlamentet i øvrigt også«.

Line Barfod: »Men det kræver jo, at nogen rejser sagerne! Vi mangler ikke regler. Det handler om at få dem efterlevet«.

Britta Thomsen: »Ja, og det er dér, Kommissionen og Parlamentet holder øje med, om man implementerer direktiverne. De, der ikke overholder reglerne, risikerer at blive slæbt for EU-domstolen«.

Hun konkluderer: »Tillid er godt, men kontrol er bedre«. Jeg kigger over på Line Barfod, men nej, Britta Thomsen får det sidste ord her i kælderrestauranten på Gråbrødre torv. ♦

Dansk lovgivning

Danmark er bundet af FN's Palermo-protokol og Europarådets konvention.

Folketinget vedtog enstemmigt i marts 2012 en udvidelse af begrebet menneskehandel til at omfatte udnyttelse af strafbare handlinger – f.eks. af børn, som begår butikstyveri – og en forhøjelse af strafferammen for menneskehandel fra 8 til 10 års fængsel.

Derved har Danmark indført de samme definitioner og strafferammer som i EU-direktivet fra 2011.

NGOer opfordrer EU til mere handling

AF STINE PIILGAARD
PORNIER NIELSEN

Syv europæiske NGOer med La Strada International i spidsen opfordrer i en kommentar til, at EU's strategi mod menneskehandel skal hænge bedre sammen med arbejdspolitikken. Det skyldes, at arbejdsmarkedet i EU, på grund af social dumping, er med til at skabe indtjeningsmuligheder for bagmænd, når de handler mennesker til det vestlige Europa. Det drejer sig især om handel med mennesker til rengøringsbranchen og den grønne sektor – i Danmark har der været tilfælde inden for begge områder.

Arbejdsgivere slipper nemlig ofte af sted med at betale udenlandske arbejdere løn, der er under standarderne i det pågældende land samtidig med, at udenlandske arbejdere ska arbejde mere end deres nationale kollegaer. I november skrev Notat om problemet i forlængelse af Vaxholm-retssagen fra Sverige, hvor lettiske medarbejdere arbejdede på væsentligt dårligere kår end deres svenske kollegaer (Notat november 2012, s. 4).

NGOernes opfordring er i tråd med EU's Dagsorden for Anstændigt Arbejde, som forsøger at sætte en stopper for udnyttelsen af udenlandsk arbejdskraft. Men denne dagsorden må altså medtænkes i kampen mod menneskehandel, skriver NGOerne.

Derudover understreger NGOerne vigtigheden af at efterforske og indfryse bagmændenes finanser, så den finansielle motivation til at handle med mennesker mindskes. I forlængelse heraf opfordres

EU til at overvåge medlemslandenes lovgivninger og retspraksisser, fordi nogle medlemslande enten for langsomt eller slet ikke implementerer og følger EU-lovgivning. Det svækker EU's kamp mod menneskehandel, mener de.

Ros

EU's initiativer får dog også stor ros, især fordi Direktivet fra start har sat fokus på at sikre ofrenes rettigheder og forlænge straf til bagmændene.

Men NGOerne kritiserede i 2011 direktivet for ikke at tage højde for hovedårsagerne til menneskehandel, såsom fattigdom og manglende job- og uddannelsesmuligheder i de lande, ofrene kommer fra. Strategien, der er en slags vejledning for den praktiske gennemførelse af direktivet, udfylder nogle af hullerne ved blandt andet at lægge vægt på at undersøge, hvilke årsager, der gør mennesker sårbare over for menneskehandel, identificere ofrene, og koordinere samarbejdet mellem EU's medlemslande.

Men der kan altså gøres endnu mere, mener NGOerne, der foruden La Strada omfatter Anti-Slavery International, Churches Commission for Immigrants i Europe, ECPAT International, KOK, LEFÖ og Terres Des Hommes International Federations. ♦

Stine Piilgaard Pornier Nielsen har skrevet speciale på RUC om "Fighting Human Trafficking in the EU".

LÆS MERE OM EU

NOTATs frivillige skribenter fortæller løbende om EU og om EU-debatten i Danmark. Følg med i EU på NOTATs hjemmeside www.notat.dk eller find os på Facebook > NOTAT - magasin om demokrati og Europa

Regeringschef mistænkt for organtyveri

Menneskehandel omfatter også handel med organer. En organsag fra Kosovo behandles bag helt lukkede døre.

AF STAFFAN DAHLLÖF

Ifølge en bog fra 2008, skrevet af Carla Del Ponte, tidligere chefanklager ved den internationale krigsforbryderdomstol for det tidligere Jugoslavien (ICTY), skal grupper inden for den nu opløste Kosovos Befrielseshær have finansieret deres politiske og militære virksomhed ved at smugle våben, narkotika, prostituerede – og organer.

Påstanden er senere gentaget og forstærket i en rapport fra Europarådets særlige undersøger Dick Marty, og den sætter fokus på en gruppe kontrolleret af Kosovos nuværende premierminister Hashim Thaçi. Gruppen skal have taget og solgt nyrer fra tilfangetagne serbere, som blev dræbt.

Ingen vidnebeskyttelse

Påstandene er blevet afvist af de anklagede, og rapportøren Dick Marty er blevet kaldt en anti-albansk løgner, blandt meget andet.

Men Martys rapport fik politisk opbakning, da Europarådets parlamentariske forsamling (ikke at forveksle med EU-Parlamentet) i januar 2011 med 169 stemmer mod 8 vedtog en resolution om behovet for tilbundsgående undersøgelser.

Dick Marty er siden blevet opfordret til at fremvise vidner, som støtter hans påstande. Det har han afvist med den begrundelse, at vidner risikerer livet ved at stå frem.

Uden for Kosovo

I september 2011 nedsatte EU's særlige forvaltningsteam for Kosovo, EULEX, en undersøgelsesgruppe, der blev placeret i Bruxelles for at sikre uafhængighed og fortrolighed. Over for NOTAT beskriver gruppens talsmand, Jüri Laas, opgaven som "kompleks" – blandt andet fordi anklagerne går 12-13 år tilbage i tiden. »Men det står helt klart, at påstandene i Europarådets rapport berettiger til en retslig undersøgelse«.

Cecilia Malmström, EU-kommissær med ansvar for EU's arbejde mod menneskehandel, bekræfter, at anklager om organtyveri imod et medlem af en siddende regering er et ekstremt betændt emne:

»En undersøgelse er i gang, men den er hermetisk lukket. Det er kæmpetølsomt. Man har kun indici, ingen beviser, og samler oplysninger bag helt lukkede døre«, siger hun til NOTAT. ♦

Istedgade set mod Københavns Hovedbanegård.

Den nye EU-strategis fem punkter

handler om at...

- harmonisere medlemslandenes retsregler mod menneskehandel.
- undlade retsforfølgelse af handlede personer.
- skabe mulighed for at retsforfølge bagmænd i et andet EU-land end bagmændenes eget EU-hjemland.
- sikre bedre beskyttelse af ofre og deres familier.
- skabe bedre forhold i form af sengepladser og medicinsk og psykologisk assistance til ofre for menneskehandel.

Menneskehandel set fra Istedgade

Danmarks EU-retsforbehold forringer bekæmpelsen af østeuropæiske kvinder, der handles til gadeprostitution i Danmark mener Reden International.

AF CASPER ULSØE

Selv om dagene bliver kortere og temperaturerne lavere, ser man stadig nogle kvinder stå på Istedgades fortov i deres stramme, tynde jeans. Et par af dem bærer knæhøje, sorte støvler, alle er iklædt varme jakker og med make-up i ansigtet.

Denne formiddag har fem østeuropæiske gade prostituerede taget plads på et gadehjørne nær Københavns Hovedbanegård. Mens de venter, ryger og chit-chatter de med hinanden. De forstyrrer ingen af de forbipasserende, står blot til skue. De og deres kroppe til salg.

Ifølge Eurostat-tal fra 2010 er det især kvinder fra de nyere medlemslande Bulgarien og Rumænien, der handles med internt i EU. Det samme fortæller forfatter og journalist Jens Høvsgaard i bogen 'Solgt til sex'. De to lande blev optaget i 2007, og allerede i ugerne efter kunne man notere en stigning i antallet af bulgarske og rumænske prostituerede i de danske gader.

EU's transnationale problem

EU lancerede i juni 2012 en fempunktsstrategi, der har til formål at effektivisere

og styrke implementeringen af det allerede eksisterende 2010-direktiv om menneskehandel.

Set fra Istedgade-kvarteret i et dansk perspektiv, betyder det så, at det er blevet lettere eller sværere at bekæmpe menneskehandelen?

Det er blevet sværere, mener Sira Støhrmann, EU-koordinator hos Reden International, der hjælper gade prostituerede med blandt andet medicinsk behandling og forsøg på at komme ud af prostitution.

»Menneskehandel er et grænseoverskridende fænomen. Den bedste indsats er derfor også en transnational bekæmpelse af menneskehandlen med standardiserede indgrebsmetoder og mål EU-landene imellem. Derfor er det ærgerligt i denne henseende, at Danmark har sine EU-forbehold. En harmoniseret EU-indsats med Danmark indblandet ville være mere effektiv«, fortæller Sira Støhrmann.

Velsmurte kriminelle netværk

Flere af de gade prostituerede omkring Istedgade er "helt sikkert" handlet af og gennem "velsmurte kriminelle netværk", mener Malene Muusholm, konstitueret leder i Reden International, der har til huse i Colbjørnsensgade – en sidegade til Istedgade, helt nede ved Hovedbanegården.

Men at give et præcist bud på andelen af handlede kvinder er stort set umuligt.

»Nogle af dem er helt sikkert handlede. Men det er rigtig svært at vurdere, hvor mange, fordi der eksisterer gråzoner. Hvornår har man frivilligt valgt at tage arbejde som gade prostitueret, og hvornår er man tvunget til det?«, spørger hun retorisk.

»Nogle tvangsformer ligner til forveksling menneskehandel, f.eks. når kvinderne blandt andet skal betale til bagmænd. Når de ikke selv bestemmer, om de vil stå på gaden en dag.

Når kvinderne bliver underlagt den form for kontrol i deres dagligdag, er der helt tydelige menneskehandelsaspekter.

Mens cigaretterne brænder langsomt ned, står de fem østeuropæiske kvinder stadig i kulden og venter stadig på, at der kommer kunder forbi.

Så mange er der

Ifølge en optælling i henholdsvis 2010 og 2011 fra SFI, Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, så er der 585 udenlandske gade prostituerede i Danmark.

Af det samlede antal handlede mænd og kvinder inden for EU bliver 76 procent udnyttet til salg af seksuelle ydelser, viser 2010-tal fra Eurostat. ♦

Menneskehandel i rumænsk perspektiv

I dette nummer har NOTAT interviewet to rumænske medlemmer af Europa-Parlamentet, om, hvad EU efter deres mening bør gøre for at bekæmpe menneskehandel. De har begge en juridisk baggrund og sidder begge i Udvalget for Kvinders Rettigheder og Ligestilling.

Minodora Cliveti (Socialdemokrat)

Hvad bør EU gøre for at bekæmpe menneskehandel?

»Jeg vil starte med at sige, at vi faktisk har vedtaget et rigtig godt direktiv i 2011, der bl.a. fokuserer meget

på ofrenes rettigheder – og definerer, hvad et offer faktisk er. Det er vigtigt. Alle lande skal have gjort teksten til lov inden 2016, og så vil vi have en fælles strategi i EU«.

Hvad kunne EU så gøre bedre?

»Det er en god start i kampen mod menneskehandel generelt, men det er også problemet, at direktivet er generelt. Man kan ikke generalisere fra f.eks. børnearbejde til prostitution. Det svækker vores indsats.

Tallene viser, at handlede kvinder til sex udgør den største del af ofrene, og derfor mener jeg, vi burde have en indsats rettet særligt mod sexhandlere«.

Hvorfor?

»Det ville være mere effektivt. Du kan ikke bruge samme midler til at bekæmpe vidt forskellige former for menneskehandel. Det samme gælder tvangsarbejde og prostitution. Det er forskellige typer af ofre og forskellige løsninger, der er brug for«.

Norika Nicolai (liberal)

Hvad bør være EU's rolle, når det gælder prostitution og menneskehandel?

»EU bør spille en stærkere rolle i bekæmpelsen af menneskehandel. I dag er

lovgivningen ikke ens nok, straffene er ikke de samme, og vi mangler et stærkere samarbejde på tværs af grænserne. Fælles midler til et fælles mål. Mange lande forsøger at gribe ind, men de bør samordne lovgivningen«.

Rumænien er særligt hårdt ramt af menneskehandel. Hvad kan landet gøre?

»Som du sikkert ved, havde vi over tusind ofre for menneskehandel i 2010 – især kvinder, der blev solgt til prostitution.

Vi har faktisk den lovgivning, der skal til. I 2001 vedtog vi en ny lov på området, og vi har en strategi. Men vi mangler samarbejdet med de andre EU-lande. Det kan tage 1-2 år at føre en sag om menneskehandel, og i mellemtiden er bagmanden over alle bjerge«.

»Men der er også en anden årsag: Folk

Hvordan kan EU hjælpe Rumænien med at løse problemerne med menneskehandel?

»Problemet er, at der er for store forskelle på lovene i EU. I Rumænien er prostitution for eksempel ulovligt, her kan du komme i fængsel for at sælge dig selv. I andre lande er det lovligt, og i f.eks. Sverige er det ulovligt at købe sex.

Uanset hvilken model, man tror på, er det vigtigt at have samme regler i hele EU, ellers flytter problemet sig bare over grænserne«.

Og hvad kan vi gøre i f.eks. Danmark?

»Det er vigtigt, at I prøver at se Rumænien som andet og mere end et land fyldt med tiggere og prostituerede. Det er rigtigt, at mange kommer herfra, men vi fører også masser af sager for at komme den menneskehandel til livs, der foregår i de miljøer. Rumænien er meget andet end Dracula og menneskehandel«.

»Det er også vigtigt at huske solidariteten, især i krisetider. Lige for tiden er der debat om at skære i EU's budget. Det vil i høj grad ramme os i Rumænien, og det kan også ramme vores indsats mod menneskehandel. Men solidaritet handler ikke kun om at give penge, det handler også om at vise interesse for hinandens kultur og historie. Vi er andet end prostitution og Dracula«.

er fattige. Grundlæggende handler det om udbud og efterspørgsel. Så længe der er efterspørgsel, vil der også være menneskehandel. Du kan jo også se, at nogle lande har forbudt prostitution«.

Er det så en del af løsningen at forbyde prostitution?

»Den bedste løsning i mine øjne er at straffe dem, der køber den slags. Ellers bliver det problematisk for ofrene. Men det er et grundlæggende kulturelt problem, der tager tid at løse«.

Betyder det, at du går ind for at kriminalisere sexkøbere?

»Måske kan det være en løsning. Jeg er faktisk ikke sikker«.

Hvad kan EU ellers gøre for at hjælpe Rumænien?

»I sidste ende kan Rumænien ikke gøre noget alene. Det er afgørende, at vi får et tættere samarbejde og tilpasser lovene, så de ligner hinanden. Men der er for lidt opmærksomhed på menneskehandel på EU-niveau«.

SKOVMANDS NOTATER

28. OKT. – 18. NOV.

Jens Rohde bliver næppe spidskandidat

18. november. En kronik i Berlingske blev denne dag dyr for Venstre-politikerens Jens Rohde. Den betød nemlig, at han ikke blev kåret som spidskandidat til valget til EU-Parlamentet på Venstres landsmøde.

Rohde skrev kronikken sammen med formanden for Europabevægelsen, Erik Boel. Og i kronikken gik han blandt andet ind for, at antallet af kommissærer skal skæres ned, hvad der vil betyde, at Danmark vil miste sin ret til altid at have en kommissær. Han gik også ind for, at man skulle have et fælles militær.

Disse tanker gik for langt for partiet. Derfor blev spørgsmålet om spidskandidaten udskudt.

Jens Rohde skal have tak for, at han så utvetydigt går ind for et altomfattende EU. Og bliver han spidskandidat, ved vi da, hvad Venstre står for.

Hoffmeyer: »Euroen er en bristet vision«

17. november. I et interview i Politiken opfordrer tidligere nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer endnu engang politikerne til at erkende, at euroen er en bristet vision, og at den er katastrofal for landene ved Middelhavet.

Landene reddes ikke ved, at man låner dem penge og derved får renten ned. For hovedproblemet er landenes store arbejdsløshed, og den løses ikke af lavere renter, sagde Hoffmeyer.

Arbejdsløsheden løses kun, hvis landene opgiver euroen og igen får deres egen valuta, som de derefter kan devaluere. Kun derved vil de kunne konkurrere. Det vil give problemer, men dem må landene i det nordlige Europa hjælpe dem med.

Godt, at en erfaren økonom som Hoffmeyer siger, at euroen er en katastrofe for de sydlige lande. Gid politikerne vil lytte til ham.

Notaterne kan i uddybet form læses på www.notat.dk under de samme overskrifter.

»Frankrig er en tidsindstillet bombe«

Det største problem for euroens overlevelse er ikke Grækenland, Spanien og Italien. Det er Frankrig, skriver Economist.

Bladet skriver, at Frankrig hvert år mister konkurrenceevne i forhold til Tyskland. Derfor må man hele tiden optage lån, og siden 1981 er landets gæld steget fra 22 til 90 procent af bruttonationalproduktet. Og siden 1999 har der været underskud på betalingsbalancen.

Economist frygter, at Frankrig allerede i 2014 vil blive ramt af en krise, hvis præsident Hollande ikke gennemfører reformer på linje med dem, som Gerhard Schröder gennemførte i Tyskland.

Ja, efterhånden er det da vist kun Tyskland, der kan klare sig i euro-samarbejdet.

EU er storkunde for bosættere

31. oktober. En rapport fra 22 ikke-statslige organisationer fastslår, at EU hvert år køber for over 1,7 milliarder kroner varer fra de israelere, der ulovligt har bosat sig i det besatte Palæstina. Til sammenligning køber man kun for cirka 100 millioner kroner fra palæstinenserne.

Organisationerne stiller med støtte fra den tidligere EU-kommissær Hans van den Broek 12 forslag til ændring af forholdene. Det vigtigste er, at EU skal forbyde al indførsel af varer fra bosættelserne, og disse varer skal mærkes på en sådan måde, at forbuddet kan overholdes.

EU går officielt ind for, at palæstinenserne skal have deres egen stat. Men i praksis støtter man den israelske regerings ulovlige bosætterpolitik.

Dennis Kristensen frygter EU's indgriben

28. oktober. I en tale på Folkebevægelsens landsmøde gik formanden for FOA, Dennis Kristensen, ind for, at man under forhandlingerne om nye medlemslande kræver begrænsninger for arbejdskraftens frie bevægelighed.

Det betyder, at danske arbejdere skal konkurrere med arbejdsmarkeder, som er langt bagefter med hensyn til løn- og arbejdsvilkår og sociale rettigheder. Fagbevægelsen kræver, at østeuropæiske arbejdere skal have samme løn- og arbejdsforhold som danske arbejdere. Men EU's beslutninger gør det svært, sagde han.

Talen blev holdt, da Dennis Kristensen modtog bevægelsens træskopris for sine synspunkter.

Godt, at en ledende fagforeningsmand erkender, at EU-medlemskabet giver problemer for hans medlemmer.

FOTO: ANJA DALHOFF

Michelle Mildwater er leder af HopeNow, en lille hjælpeorganisation for menneskehandlede, der først og fremmest lægger vægt på det direkte opsøgende arbejde på gader, bordeller, i asylcentre og fængsler.

Bagmænd set fra gaden

Internationale netværk har udgangspunkt i Italien, mener leder af hjælpetjeneste.

AF OLE AABENHUS

Michelle Mildwater har interviewet "hundredevis af handlede mennesker" i de sidste ti år og har efter eget udsagn fået en ret omfattende indsigt i de netværk, der står bag menneskehandel.

Billedet er blandet. Der findes alt fra manden, der får fat i et par piger og skal gøre lykken i Danmark, til internationale kriminelle netværk.

I de kriminelle netværk kan der være en høj grad af specialisering, så der er nogen, der tager ud og finder de piger eller mænd, de vil handle – helst dér, hvor de er mest sårbare. Andre tager sig af rekruttering og transport. Atter andre organiserer pas og papirer og finder den bedst mulige rute. Så er der dem, der står og danner velkomstkomiteen, når den handlede ankommer til sin destination. Og endelig er der dem, der holder hele systemet i skak.

Den slags netværk findes f.eks. blandt nigerianere, der ofte har udgangspunkt i

Italien, mener Michelle Mildwater, mens andre netværk går til Storbritannien fra gamle kolonier i Østafrika som Kenya og Uganda.

I et kriminelt perspektiv giver menneskehandel stor profit og ringe risiko.

»De kriminelle ved, at det er svært at få de piger, der skal vidne imod dem, til at sige noget. Både kvinder og mænd bliver utrolig bundet af det at være handlet.

De har en drøm, og er utrolig skamfulde over at skulle fortælle deres familie, at de er blevet narret.

Mange føler, at de er blevet hjulpet af deres menneskehandlere. De ville gerne rejse, og der kom en person og sagde: Jeg kan opfylde dine drømme. De bliver snydt og bedraget, og deres familie bliver måske truet. Men samtidig ved de ikke, hvad de 50.000 euro, de skylder, overhovedet er. De forstår slet ikke, hvor manipulerede de er, og hvor afhængige de er. Sommetider har de ovenikøbet kærlighedsaffærer med deres menneskehandlere, og det skaber seksuel magt«. ♦

Prinsesserne på Hotel Conrad

Slaveri og menneskehandel kan foregå de mest forunderlige steder.

I 2008 LEJEDE den 64 årige enke-emir Hamda Al Nahyan fra Abu Dhabi hele fjerde etage på hotel Conrad i Bruxelles, i alt 54 værelser. Hun trængte til medicinsk behandling. Med sig i sit private jettfly havde hun sine fire døtre (prinsesserne Shaima, Myriam, Maessa og Rawda), yderligere tre andre prinsesser – plus 23 personer, herunder bodyguards og 17 tjenestepiger fra 8 forskellige lande. Flest fra Nordafrika.

Pigerne var blevet hvervet i deres respektive hjemlande, og ved ankomsten til Abu Dhabi havde enkedronningen påtaget sig at opbevare deres pas. Altså ankom de i det private jettfly uden personlige papirer. Ingen har til dato kunnet redegøre for, hvordan de er kommet ind i landet.

Pigerne blev installeret på to sovesale, de kristne for sig og de muslimske for sig. Men

ofte måtte de ligge på en måtte uden for en dør, for prinsesserne krævede opvarmning 24 timer i døgnet. De var lukket inde på etagen. De fleste fik 1.125 kr i løn om måneden, enkelte dog helt op til 3.750 kr. Lønnen blev dog ikke udbetalt.

DEN 29. JULI 2008 kom det belgiske arbejds-tilsyn uanmeldt anstigende på 4. etage med krav om at få sagen indbragt for en straffere-
 retslig domstol.

Kort tid før var det lykkedes to kvinder at flygte. Den ene blev fanget i lufthavnen. Den anden, 35-årige Djamila fra Marokko, gik først i skjul, dernæst til avisen Le Soir og til politiet. Begge var de skræmt fra vid og sans af frygt for represalier mod deres familier i hjemlandet.

Anklagen lød på menneskehandel, umen-

neskelig og nedværdigende behandling, indespærring og manglende udbetaling af løn til i alt 17 tjenestepiger. Det faktum, at pigerne var i en meget prekær situation uden papirer, uden penge og i hvert fald én gravid, udgjorde skærpene omstændigheder.

DJAMILA HÆVDEDE, at hotellet måtte have vidst om forholdene på 4. etage, eftersom hun og andre piger brugte hotellets køkken i kælderens til at lave mad til prinsesserne.

Men hoteldirektøren, Marc de Beer, påberåbte sig total uvidenhed, og ved en domstol i 2010 blev hotellet totalt frikendt. 15 kvinder blev anerkendt som ofre for menneskehandel, og anklageskriftet mod de 8 prinsesser opretholdt, skønt prinsesserne – i forståelse med de belgiske myndigheder – for længst er taget hjem til Abu Dhabi. ♦